Εν σοφία προς τους έξω (π. Θωμάς Βαμβίνης)

Categories : ΑΝΕΠΙΚΑΙΡΑ

Date : 25 Αυγούστου, 2013

Η κ. Νίκη Παπαγεωργίου (Καθηγήτρια στό Α.Π.Θ), παρουσιάζοντας τόν συλλογικό τόμο μέ τίτλο: «Ανανέωση στήν Ορθόδοξη Χριστιανική Παράδοση; Τό ζήτημα τής αλλαγής στήν Ελληνορθόδοξη σκέψη καί πράξη», σημειώνει: «Τά άρθρα τού τόμου δείχνουν ότι κανένας "θεσμός" δέν μένει στατικός καί αμετακίνητος στήν ιστορία, ούτε λειτουργεί μέ τρόπο ανιστορικό καί άυλο. Η θεολογική σκέψη καί διανόηση, αλλά καί η Εκκλησία ως θεσμός, αποτελούν μέρος αυτού τού κόσμου καί διαλέγονται φανερώς ή αφανώς μαζί του».

Σέ αυτή τήν άποψη μπορεί κανείς νά αντιτείνη τόν λόγο πού είπε ο Χριστός στούς μαθητές Του: «ει εκ τού κόσμου ήτε, ο κόσμος άν τό ίδιον εφίλει ότι δέ εκ τού κόσμου ουκ εστέ, αλλ' εγώ εξελεξάμην υμάς εκ τού κόσμου, διά τούτο μισεί υμάς ο κόσμος». (Ιωάνν. 15,19). Ισχύει, όμως, καί η προτροπή τού απ. Παύλου πρός τούς Κολασσαείς «Εν σοφία περιπατείτε πρός τούς έξω» καί «Ο λόγος υμών πάντοτε εν χάριτι, άλατι ηρτυμένος, ειδέναι πώς δεί υμάς ενί εκάστω αποκρίνεσθαι» (4,5-6).

Η Ζωή τής Εκκλησίας είναι ο Χριστός, ο Οποίος δέν είναι «μέρος αυτού τού κόσμου», όμως τά μέλη τής Εκκλησίας «εν τώ κόσμω εισί», μέ τόν οποίον πρέπει «εν σοφία» νά διαλέγονται. Είναι ξεκαθαρισμένο, επίσης, ότι ο «σαρκικός» καί «ψυχικός» άνθρωπος «ου δέχεται τά τού Πνεύματος τού Θεού μωρία γάρ αυτώ εστι»(Α' Κορινθ. 2,14). Οπότε, ο «εν σοφία» διάλογος τών πιστών μέ τόν κόσμο δέν αποβλέπει στό νά γίνη κατανοητή καί αποδεκτή η Εκκλησία από όλους, αλλά στό νά ελκύση από τόν κόσμο τούς δεκτικούς τής Χάριτος τού Θεού, εισάγοντάς τους στό μέγα θεανθρώπινο μυστήριό της.

Τό άγχος όμως γιά αλλαγές καί ανανέωση «στήν Ελληνορθόδοξη σκέψη καί πράξη» θεωρεί ότι βρίσκει ερείσματα σέ απόψεις καί πρακτικές πού δέν αφορούν άμεσα τήν Εκκλησία. Ως τέτοια «ανανέωση» αναφέρεται «η "αποδοχή" τού εθνικού ρόλου» τής Εκκλησίας. Αυτή η «ανανέωση» παρουσιάζεται ως «"ικανότητα" προσαρμογής..., στό πλαίσιο ιδιαίτερων κοινωνικο-πολιτικών δεδομένων».

Άν «η "αποδοχή" τού εθνικού ρόλου» είναι «προσαρμογή» τής Εκκλησίας, αυτό σημαίνει ότι παρεξέκλινε πρός τήν αίρεση τού

εθνοφυλετισμού. Είναι τελείως διαφορετικό πράγμα όμως, όταν τό Έθνος θεωρή τήν Εκκλησία ως βασικό στοιχείο τής ταυτότητάς του. Η Εκκλησία δέν μπορεί νά κλειστή στά όρια ενός Έθνους. Τό Έθνος όμως μπορεί νά χαρακτηρίζεται από τήν Παράδοση τής Εκκλησίας. Αυτό, άλλωστε, τού ανοίγει πύλες στήν οικουμένη.

Η επιλογή τού εθνικού ρόλου τής Εκκλησίας, ως παραδείγματος «ανανέωσης», δέν μπορεί νά θεωρηθή επιτυχής.

Η Εκκλησία τής νεωτερικότητας

Ο τρόπος πού η Εκκλησία «εν σοφία» διαλέγεται μέ τόν κόσμο περιλαμβάνει προσαρμογές οι οποίες δέν αλλοιώνουν τόν σωστικό πυρήνα τής θεολογίας, τό περιεχόμενο τής ευαγγελικής άσκησης, τόν κανόνα τής πίστης καί τής προσευχής. Είναι αλλαγές στά «ρήματα» καί όχι στά «νοήματα» (κατά τόν π.Ι. Ρωμανίδη).

Όμως η νεωτερικότητα θέτει ζητήματα πού «αφορούν τό “σκληρό πυρήνα” τού θεολογικού λόγου καί τής Εκκλησίας ως θεσμού». Δέν αρκείται μόνον στά «ρήματα», θέλει αλλαγές καί στά «νοήματα» τής εκκλησιαστικής θεολογίας.

Ζητά, δηλαδή, μιά «εκκλησία» διαφορετική από τήν Μία, Αγία, Καθολική καί Αποστολική. Αυτό είναι μέγιστος θεολογικός κίνδυνος.

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση" Ιούνιος 2013)